This document is available in English

Adroddiad ar gyfer	**Panel Gweithredol**
Rhif adroddiad	**EP/2017/07/06**
Dyddiad	**17 Gorffennaf 2017**
Swyddog Arweiniol	**Dirprwy Brif Swyddog Tân**
Swyddog Cyswllt	**Dawn Docx**
Pwnc	**Monitro Perfformiad**

PWRPAS YR ADRODDIAD

1 Darparu gwybodaeth i'r Aelodau ynghylch gweithgarwch Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru ac i fonitro perfformiad yn erbyn yr amcanion gwella.

CRYNODEB GWEITHREDOL

2 Darparu gwybodaeth i'r Aelodau ynghylch gweithgarwch Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru ac i fonitro perfformiad yn erbyn yr amcanion gwella.

ARGYMHELLIAD

3 Gofynnir i'r Aelodau nodi'r wybodaeth a ddarparwyd yn yr adroddiad monitro perfformiad.

GWYBODAETH

4 Er gwybodaeth i'r Aelodau, ynghlwm mae'r adroddiad monitro ar gyfer y cyfnod o 1 Ebrill 2016 hyd at 31 Mawrth 2017.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Bydd yn cyfrannu at yr adolygiad blynyddol o berfformiad.
Cyllideb	Ni chanfuwyd unrhyw oblygiadau.
Cyfreithiol	Yn bodloni Mesur Llywodraeth Leol 2009 i adrodd ynghylch perfformiad.
Staffio	Mae newid y system gorchymyn a rheoli yn gofyn am adfer data â llaw ar gyfer 21-31 Mawrth 2017.
Cydraddoldeb/Haw Dynol/Y Gymraeg	Ni chanfuwyd unrhyw oblygiadau.
Risgiau	Byddai methu â darparu gwybodaeth am berfformiad yn gallu effeithio ar y gallu i wneud penderfyniadau a/neu'r trefniadau monitro yn yr ATA.

GWASANAETH TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU

Gwasanaeth Tân ac Achub
Fire and Rescue Service

ADRODDIAD MONITRO PERFFORMIAD

DIWEDD BLWYDDYN
Ebrill 2016 – Mawrth 2017

Ffigyrau dros dro a ddarperir, ac efallai y bydd mân newidiadau iddynt.

CYNNWYS

	MONITRO GAN GYMHARU AG AMCAN GWELLA 1	**3-7**
	Tanau damweiniol mewn cartrefi	
	Anafiadau o ganlyniad i danau damweiniol mewn cartrefi	
	Marwolaethau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi	
	Pobl yn dianc yn ddianaf a heb gymorth o danau damweiniol mewn cartrefi	
	Presenoldeb/absenoldeb larwm mwg mewn tanau mewn cartrefi	
	Archwiliadau diogelwch yn y cartref a gynhaliwyd yn dilyn atgyfeiriad gan sefydliad partner	
	ADRODD AM WEITHGARWCH YN YMWNEUD Â DIGWYDDIADAU	**8-15**
	CRYNODEB	**8-9**
	Trosolwg o'r holl ddigwyddiadau yr aethpwyd atynt	
FRS/RRC/S/001i	**TANAU YR AETHPWYD ATYNT**	**10-13**
	Yr holl danau – prif, eilaidd a simnai	
	Yr holl danau – bwriadol a damweiniol	
	Tanau mewn eiddo annomestig	
FRS/RRC/S/001vi FRS/RRC/S/001vii	**GALWADAU AM WASANAETHAU ARBENNIG**	**14-15**
	Galwadau brys am wasanaethau arbennig	
FRS/RRC/S/001v	**GALWADAU DIANGEN**	**16-17**
	Galwadau diangen maleisus	
	Galwadau diangen oherwydd systemau awtomatig	
	Galwadau diangen didwyll	
	GEIRFA	**18**

AMCAN GWELLA 1:

Atal Marwolaethau ac Anafiadau oherwydd Tanau Damweiniol mewn Cartrefi

BLWYDDYN ADRODD 2016-17

Dangosir cymhariaeth â ffigurau'r flwyddyn flaenorol yn y golofn dde yn y tabl.
Lliw'r cefndir - **Gwyrdd** = gwelliant; **Coch** = dirywiad; **Oren** = dim newid

↑ = cynnydd eleni ↓ = gostyngiad eleni → = dim newid PC = pwyntiau canrannol

Categori	Blwyddyn	Ch1	Ch2	Ch3	Ch4	Y flwyddyn gyfan		Cyfartaledd o'r 3 blynedd diwethaf	
Tanau damweiniol mewn cartrefi	2016-17	103	112	117	101	433	↑ 12.5%	421.7	↑ 2.7%
	2015-16	106	89	99	91	385			
Anafiadau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi	2016-17	4	12	8	9	33	↓ 14	46.7	↓ 13.7
	2015-16	17	13	12	5	47			
Marwolaethau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi	2016-17	1	2	0	1	4	↑ 1		
	2015-16	0	0	2	1	3			
% y bobl a ddihangodd yn ddianaf a heb gymorth o danau damweiniol mewn cartrefi	2016-17	92.1%	86.2%	86.2%	76.1%	85.7%	↑ 11.4pp	80.2%	↑ 5.5PP
	2015-16	68.1%	83.6%	66.1%	81.1%	74.3%			
Tanau mewn cartrefi - larwm mwg wedi gweithredu	2016-17	53.7%	66.1%	64.0%	53.6%	59.7%	→ 0.6pp	61.3%	→ 1.6pp
	2015-16	62.4%	56.6%	66.7%	54.8%	60.3%			
Tanau mewn cartrefi – larwm mwg heb weithredu	2016-17	25.9%	24.2%	22.4%	28.2%	25.1%	→ 0.1pp	24.4%	→ 0.7pp
	2015-16	24.8%	24.2%	20.3%	31.7%	25.2%			
Tanau mewn cartrefi – dim larwm mwg yn bresennol	2016-17	20.4%	9.7%	13.6%	18.2%	15.2%	→ 0.7pp	14.3%	→ 0.9pp
	2015-16	12.8%	19.2%	13.0%	13.5%	14.5%			
% yr holl Archwiliadau Diogelwch Tân yn y cartref a gynhaliwyd ar ôl atgyfeiriad gan sefydliad partner	2016-17	30.0%	27.3%	25.1%	25.7%	27.0%	↓ 3.5pp	33.3%	↓ 6.3pp
	2015-16	35.5%	30.7%	27.4%	27.5%	30.5%			

* Sylwch fod y canrannau uchod wedi cael eu talgrynnu I'r lle degol agosaf.

Tanau Damweiniol mewn Cartrefi ac Anafusion yn ôl Difrifoldeb yr Anaf

Bu cynnydd o 12.5% neu 48 yn nifer y tanau damweiniol mewn cartrefi o gymharu â 2015/16

Yn ystod y flwyddyn aeth y Gwasanaeth at 433 o danau damweiniol mewn cartrefi; mae hyn yn gynnydd o gymharu â'r flwyddyn flaenorol (48 yn fwy o danau), ac hefyd yn uwch na'r cyfartaledd dros y dair blynedd o 421.7 o danau.

Anafiadau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi: Cafodd 33 o bobl anafiadau yn y tanau hyn – roedd 25 wedi'u categoreiddio'n fân anafiadau a'r wyth arall wedi'u categoreiddio'n anafiadau difrifol. Mae'r rhain yn eithrio'r bobl hynny a gynghorwyd i gael archwiliadau rhagofalus a'r rhai a gafodd gymorth cyntaf yn y fan a'r lle yn unig, gan gadw at y cyfarwyddyd cenedlaethol ar gyfer llunio dangosyddion perfformiad cenedlaethol.

Marwolaethau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi Bu pedair marwolaeth mewn tân damweiniol mewn cartref, un yng Ngogledd Gwynedd (Ebrill 2016), dwy farwolaeth yn yr un tân yng Nghonwy (Awst 2016), ac un mewn tân yn Ne Gwynedd (Ionawr 2017), disgwylir cadarnhad gan y Crwner am bob un ar wahân i'r un yng Ngogledd Gwynedd.

Tanau Damweiniol mewn Cartrefi ac Anafusion yn ôl Difrifoldeb yr Anaf

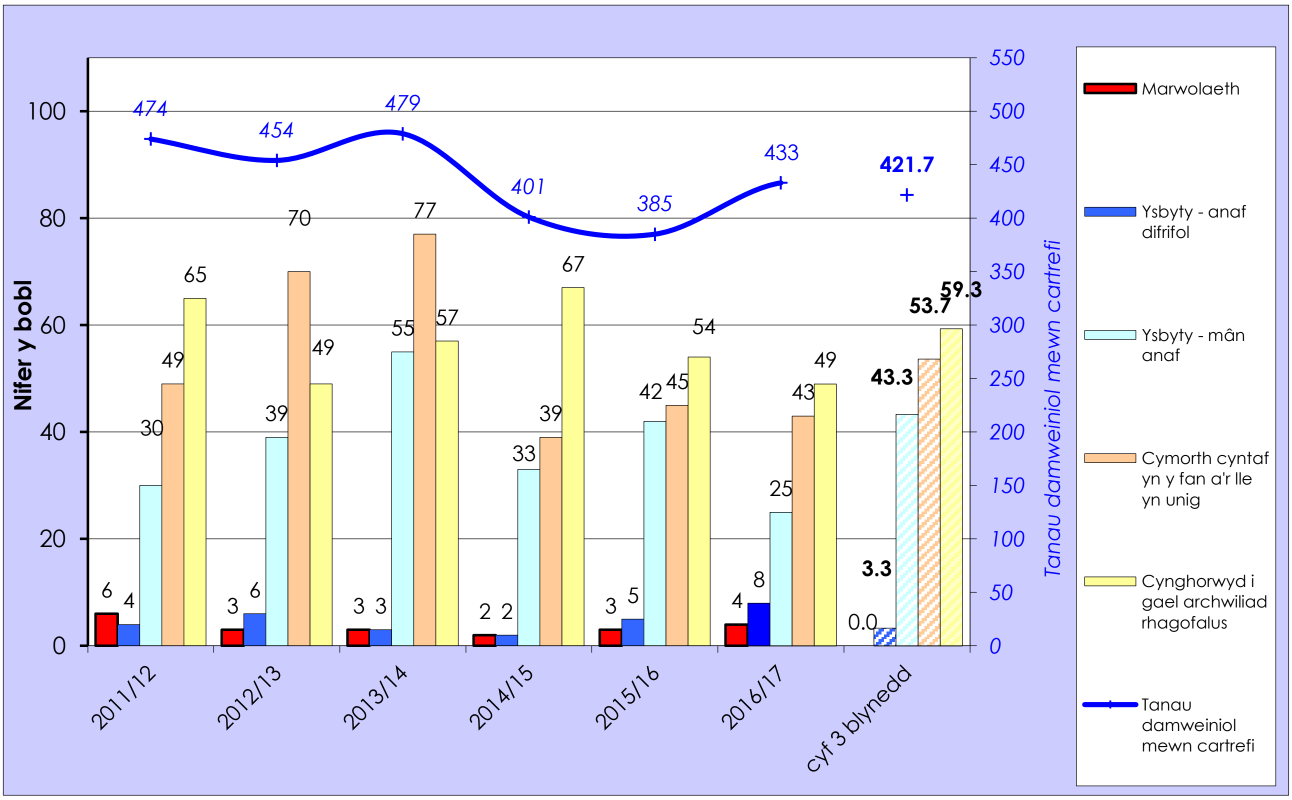

Ers Ebrill 2009 caiff anafusion anangheuol eu cofnodi dan bedwar categori difrifoldeb:

i) aeth y dioddefwr i'r ysbyty, mae'r anafiadau'n ymddangos yn ddifrifol;

ii) aeth y dioddefwr i'r ysbyty, mae'r anafiadau'n ymddangos yn fach;

iii) rhoddwyd cymorth cyntaf yn y fan a'r lle yn unig;

iv) argymhellwyd archwiliad rhagofalus – ystyr hyn yw y bydd unigolyn yn cael ei anfon i'r ysbyty neu'n cael ei gynghori i weld meddyg rhag ofn, ond pryd nad oes unrhyw anaf neu ddioddefaint amlwg.

Canran y bobl mewn tanau damweiniol mewn cartrefi a ddihangodd yn ddianaf heb gymorth y gwasanaeth tân ac achub yn y tân

- ***Bu i 85.7% o'r bobl mewn tân damweiniol mewn cartref ddianc yn ddianaf a heb gymorth gan y criwiau a aeth at y tân. Mae hyn yn gynnydd o 11.4 pwynt canrannol o gymharu â 2015/16.***

Mae'r 85.7% eleni'n ymwneud â chyfanswm o 643 o bobl a adawodd y safle, roedd 551 ohonynt wedi gallu mynd allan o'r cartref yn ddiogel heb orfod cael eu hachub gan griw tân.

Gyda rhybudd cynnar gan larwm mwg sy'n gweithio, a chynllun dianc wedi ei ymarfer ac wedi ei deilwra i anghenion unigol preswylwyr y cartref, y gall pobl gael y siawns orau i ddianc yn ddianaf o dân mewn cartref heb orfod dibynnu ar gael eu hachub gan griw tân.

Tanau damweiniol mewn cartrefi – *cyfanswm y bobl*

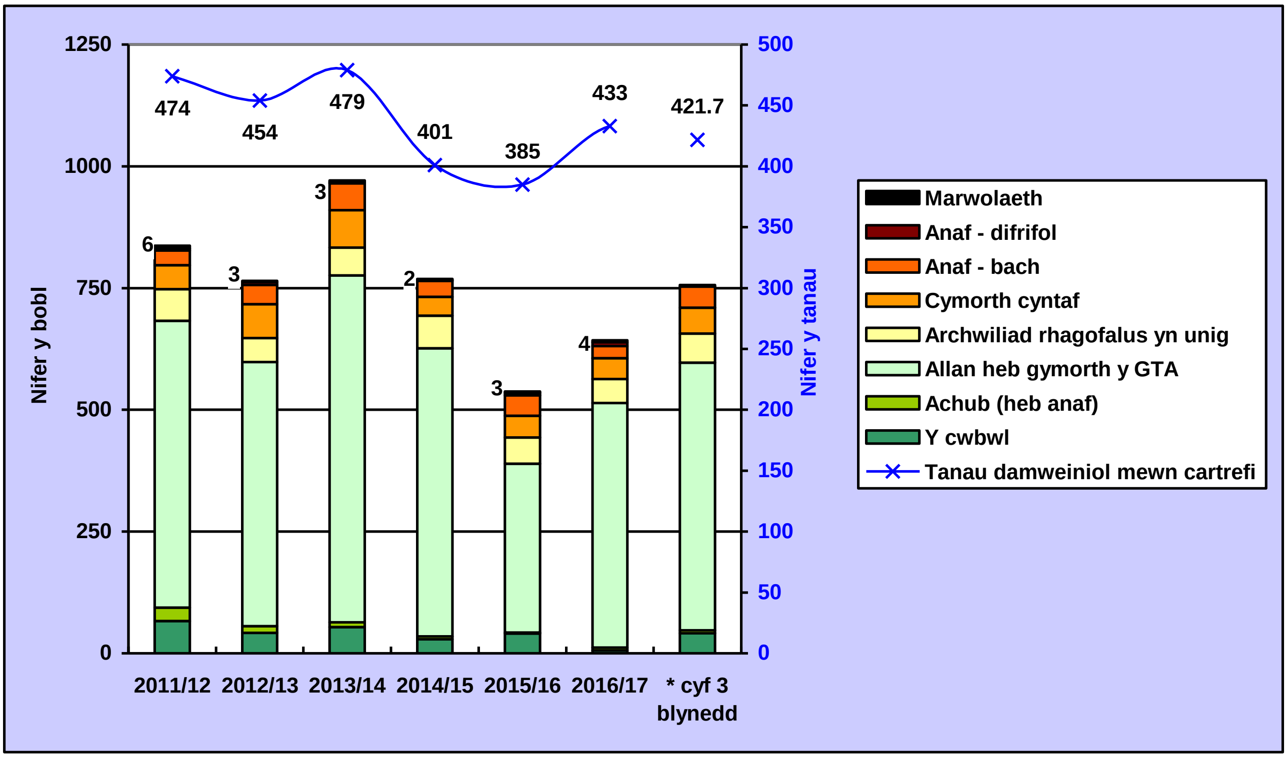

Tabl i ddangos faint o bobl a fu mewn tanau damweiniol mewn cartrefi

Statws	**2011/12**	**2012/13**	**2013/14**	**2014/15**	**2015/16**	**2016/17**	**Cyfartaledd 3 bl.**
Marwolaeth	6	3	3	2	3	4	-
Anaf - difrifol	4	6	3	2	5	8	3.3
Anaf - bach	30	39	55	33	42	25	43.3
Cymorth Cyntaf	49	70	77	39	45	43	53.7
Archwiliad rhagofalus yn unig	65	49	57	67	54	49	59.3
Allan heb gymorth y GTA	589	542	712	591	346	502	549.7
Achub (heb anaf)	28	14	10	6	2	6	6.0
Allan gyda chymorth y GTA	66	42	54	29	41	6	41.3
Yr holl bobl a adawodd safleoedd	**837**	**765**	**971**	**769**	**538**	**643**	**759.3**

**Caiff 'Dianaf a heb gymorth criwiau yn y fan a'r lle' ei gyfrifo drwy adio'r categorïau 'Allan heb gymorth y GTA' ac 'Archwiliad rhagofalus yn unig', yna caiff ei fynegi fel canran o gyfanswm y bobl sy'n gadael y safle.*

<u>Tanau mewn Cartrefi: Presenoldeb Larymau Mwg</u>

- ***Roedd 15.2% o'r cartrefi a gafodd dân heb larwm mwg (71 o danau), sydd 0.6 pwyntiau canrannol yn uwch nag yn y flwyddyn flaenorol.***

Bu 467 o danau mewn cartref yn ystod y flwyddyn, 39 (9.1%) yn fwy na chyfanswm y flwyddyn flaenorol sef 428 o danau, ac ychydig yn fwy na'r cyfartaledd 3 blynedd sef 461.7 o danau.

<u>Tanau mewn Cartrefi: Presenoldeb larymau mwg (canran)</u>

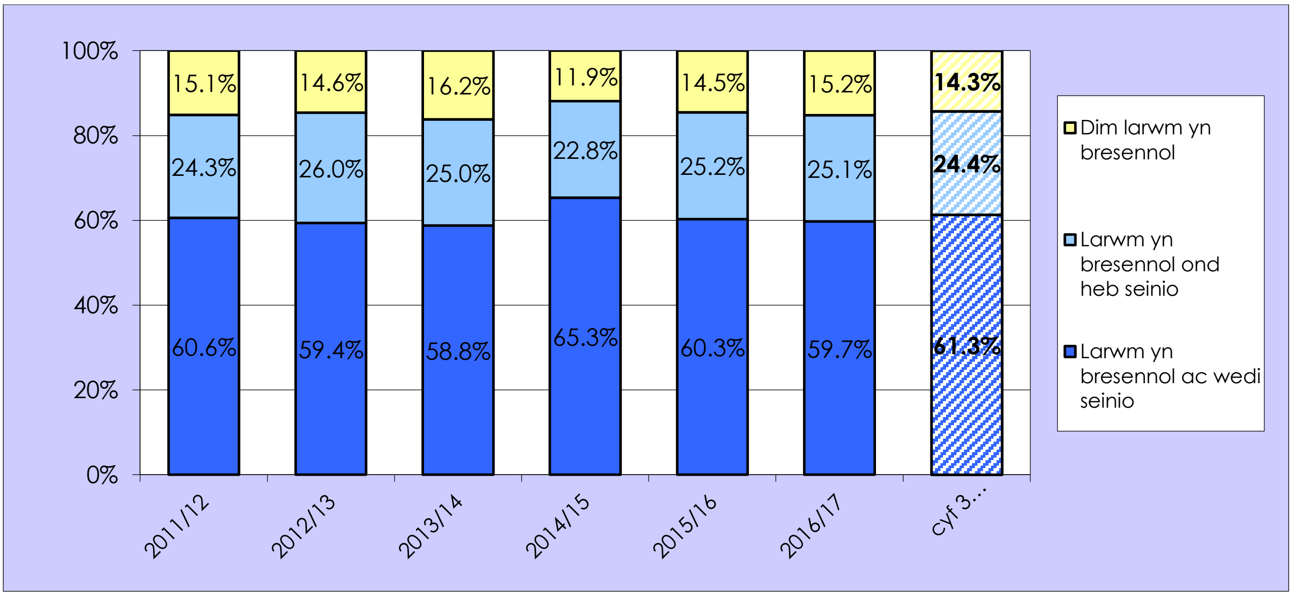

* ffigurau cyfartaledd 3 blynedd wedi eu cyfrifo gan ddefnyddio'r data rhifiadol gwreiddiol yn hytrach na chanrannau

Mewn 59.7% o'r tanau mewn cartrefi yr aethpwyd atynt (279 o danau), roedd **larwm wedi ei osod ac wedi seinio**. Roedd hyn yn ostyngiad bychan o 0.6 pwyntiau canrannol o gymharu â 2015/16.

Mewn 25.1% o'r tanau mewn cartref yr aethpwyd atynt (117 o danau), roedd **larwm wedi ei osod ond heb seinio**. Roedd hyn yn ostyngiad bychan o 0.1 pwyntiau canrannol o gymharu â'r flwyddyn flaenorol, ond yn gynnydd o 0.7 pwynt canrannol o gymharu â'r cyfartaledd 3 blynedd. Y prif reswm pam nad oedd larymau wedi seinio er eu bod yn yr eiddo oedd y ffaith nad oedd y tân yn ddigon agos i'r larwm i beri iddo seinio, (dyma oedd y rheswm mewn 75 allan o 117 danau).

<u>Tanau mewn Cartrefi: Presenoldeb larymau mwg (nifer)</u>

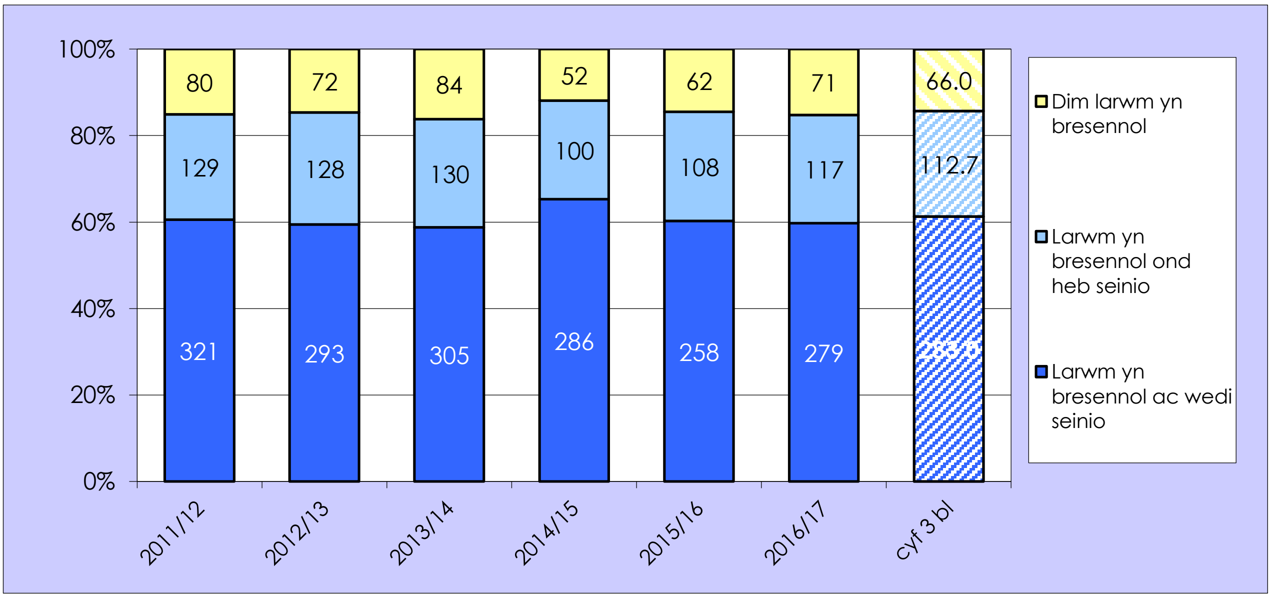

<u>Archwiliadau Diogelwch yn y Cartref (ADC)</u>

- ***Cwblhawyd 27% o'r archwiliadau diogelwch yn y cartref yn dilyn atgyfeiriad gan sefydliad partner.***

Yn ystod y flwyddyn roedd 5,465 (27%) o blith y 20,235 o archwiliadau diogelwch yn y cartref yn rhai a oedd yn deillio o atgyfeiriadau gan sefydliadau partner. Mae hyn wedi disgyn yn is na tharged y Gwasanaeth, sef 30%.

<u>% yr holl Archwiliadau Diogelwch yn y Cartref a gynhaliwyd wedi deillio o atgyfeiriad gan sefydliad partner</u>

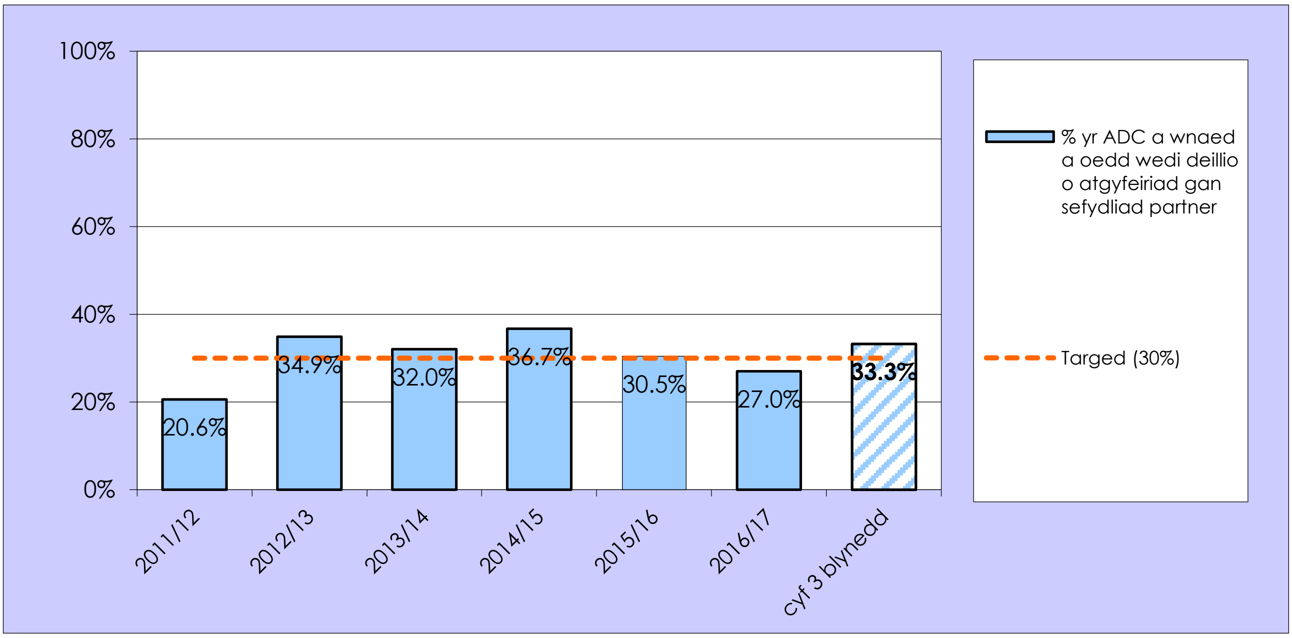

*ffigurau cyfartaledd 3 blynedd wedi eu cyfrifo gan ddefnyddio'r data rhifiadol gwreiddiol yn hytrach na chanrannau

Atodiad 1

ADRODD AM WEITHGARWCH YN YMWNEUD Â DIGWYDDIADAU:
Crynodeb o'r holl ddigwyddiadau yr aethpwyd atynt

BLWYDDYN ADRODD 2016-17

Dangosir cymhariaeth â ffigurau'r flwyddyn flaenorol yn y golofn dde yn y tabl.
Lliw'r cefndir - **Gwyrdd** = gwelliant; **Coch** = dirywiad; **Oren**= dim newid

↑ = cynnydd eleni ↓ = gostyngiad eleni → = dim newid PC = pwyntiau canrannol

Categori	Blwyddyn	Ch1	Ch2	Ch3	Ch4	Y flwyddyn gyfan		Cyfartaledd dros y tair blynedd blaenorol	
Cyfanswm y digwyddiadau a fynychwyd	2016/17	1,220	1,415	1,374	1,340	5,349	↑ 9.6%	5,776	↓ 7.4%
	2015/16	1,292	1,254	1,234	1,099	4,879			
Cyfanswm y tanau	2016/17	538	514	494	469	2,015	↓ 5.8 %	2,266.7	↓ 11.1%
	2015/16	673	553	463	451	2,140			
Cyfanswm y digwyddiadau gwasanaeth arbennig	2016/17	183	245	346	419	1,193	↑ 60.3%	737.3	↑ 61.8%
	2015/16	136	171	246	191	744			
Cyfanswm y galwadau diangen	2016/17	499	656	534	452	2,141	↑ 7.3%	2,771.7	↓ 22.8%
	2015/16	483	530	525	457	1,995			

<u>Yr holl ddigwyddiadau yr aethpwyd atynt:</u>

- ***Bu cynnydd o 9.6% neu 470 yn fwy o ddigwyddiadau o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol.***

Yn ystod y flwyddyn, aeth y Gwasanaeth at 5,349 o ddigwyddiadau; mae hyn yn fwy nag yn y flwyddyn flaenorol ond yn is na'r cyfartaledd 3 mlynedd o 5,775.7. Fe wnaeth y digwyddiadau galwadau arbennig gynyddu 60.3% o gymharu â 2015/16 a 61.8% o gymharu â'r cyfartaledd dros y 3 blynedd flaenorol. Roedd y digwyddiadau galwadau diangen hefyd wedi cynyddu 7.3% yn fwy o gymharu â'r flwyddyn flaenorol, a gostyngiad o 22.8% o gymharu â'r cyfartaledd dros y 3 blynedd flaenorol. Fe wnaeth cyfanswm nifer yr achosion o dân ostwng 5.8% (125 yn llai o danau) o gymharu â 2015/16, a 11.5% o gymharu â'r cyfartaledd dros y 3 blynedd flaenorol.

<u>Yr holl ddigwyddiadau yr aethpwyd atynt, yn ôl math</u>

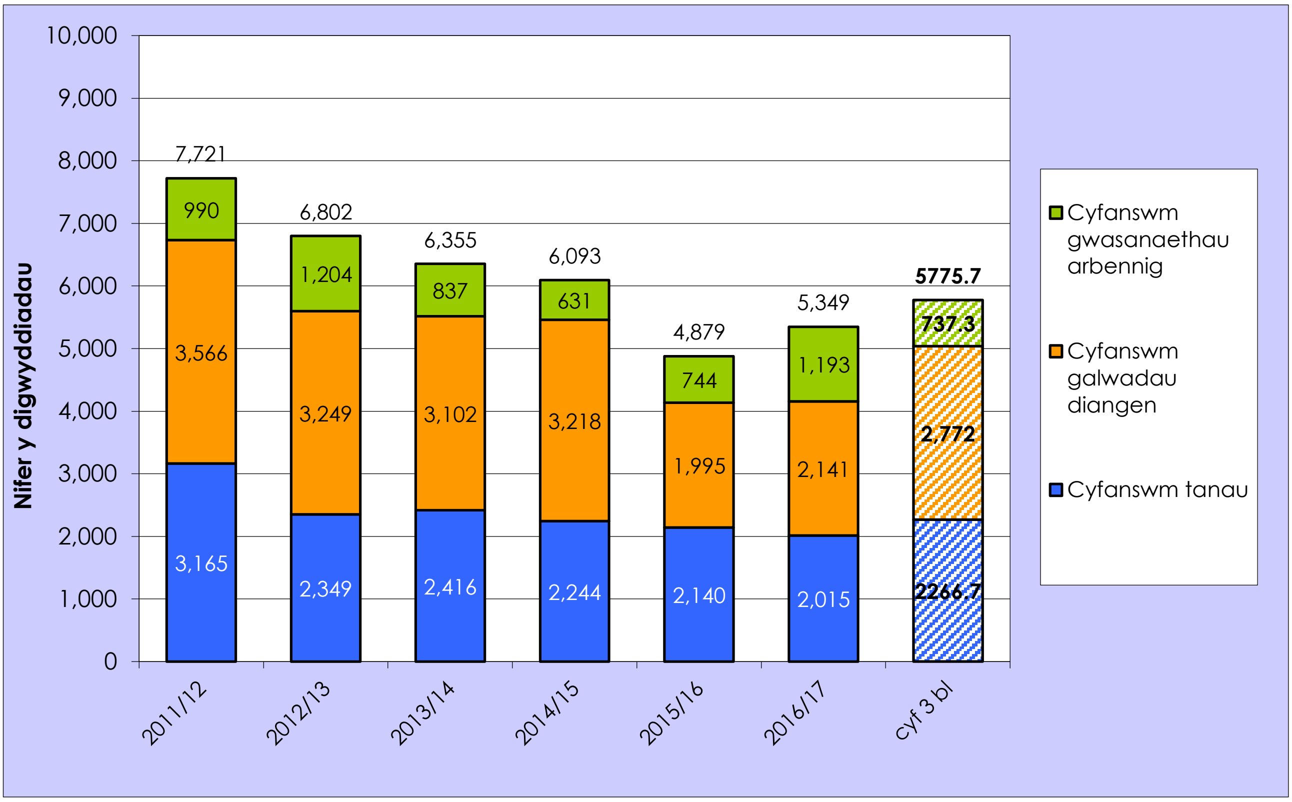

Atodiad 1

ADRODD AM WEITHGARWCH DIGWYDDIADAU: Y tanau yr aethpwyd atynt

BLWYDDYN ADRODD 2016-17

Dangosir cymhariaeth â ffigurau'r llynedd yn y golofn dde yn y tabl.
Lliw'r cefndir - **Gwyrdd** = gwelliant; **Coch** = dirywiad; **Oren** = dim newid

↑ = cynnydd eleni ↓ = gostyngiad eleni → = dim newid PC = pwyntiau canrannol

Categori	Blwyddyn	Ch1	Ch2	Ch3	Ch4	Y flwyddyn gyfan		Cyfartaledd dros 3 blynedd	
Cyfanswm tanau	2016-17	538	514	494	469	2,015	↓ 5.8 %	2,266.7	↓ 11.1%
	2015-16	673	553	463	451	2,140			
Prif Danau	2016-17	255	296	290	244	1,085	↑ 3.4%	1,076.3	→ 0.8%
	2015-16	277	268	270	234	1,049			
Tanau eilaidd	2016-17	249	211	158	161	779	↓ 15.1%	989.7	↓ 21.3%
	2015-16	356	268	153	141	918			
Tanau simnai	2016-17	34	7	46	64	151	↓ 12.7%	200.7	↓ 24.8%
	2015-16	40	17	40	76	173			
Yr holl danau bwriadol	2016-17	146	186	134	128	594	↓ 15.5%	739.7	↓ 19.7%
	2015-16	238	200	154	111	703			
Yr holl danau damweiniol	2016-17	392	328	360	341	1,421	↓ 1.1%	1,527.0	↓ 6.9%
	2015-16	435	353	309	340	1,437			
Tanau mewn eiddo annomestig	2016-17	34	37	44	29	144	↓ 10%	138.0	↑ 4.3%
	2015-16	49	36	42	33	160			

<u>Tanau:</u>

- ***Bu gostyngiad o 5.8% neu 125 yn llai o danau o gymharu â 2015/16.***

Yn ystod y flwyddyn fe aeth y Gwasanaeth at 2,015 o danau. Bu cynnydd o 3.4% mewn prif danau, 15.1% yn llai o danau eilaidd a gostyngiad o 12.7% yn nifer y tanau simnai o gymharu â 2015/16. O gymharu â'r darlun tymor hir a'r cyfartaledd 3 blynedd, mae'r tuedd at i lawr (gwelliant) yn nifer yr achosion o danau y mae'r Gwasanaeth yn cael ei alw atynt yn parhau.

<u>Tanau: Math</u>

Bu cynnydd yn nifer y **prif danau,** 3.4% neu 36 yn fwy o ddigwyddiadau o gymharu â 2015/16, ac hefyd ychydig yn uwch, 0.8%, o gymharu â'r cyfartaledd 3 blynedd.

Yn ystod y flwyddyn bu gostyngiad yn nifer y **tanau eilaidd,** 15.1% neu 139 yn llai o ddigwyddiadau o gymharu â 2015/16, a 21.3% yn is na'r cyfartaledd 3 blynedd.

Bu gostyngiad yn nifer y **tanau simnai**, 12.7% neu 22 yn llai o danau o gymharu â 2015/16 a 24.8% yn is na'r cyfartaledd 3 blynedd.

<u>Yr holl danau yr aethpwyd atynt, yn ôl math</u>

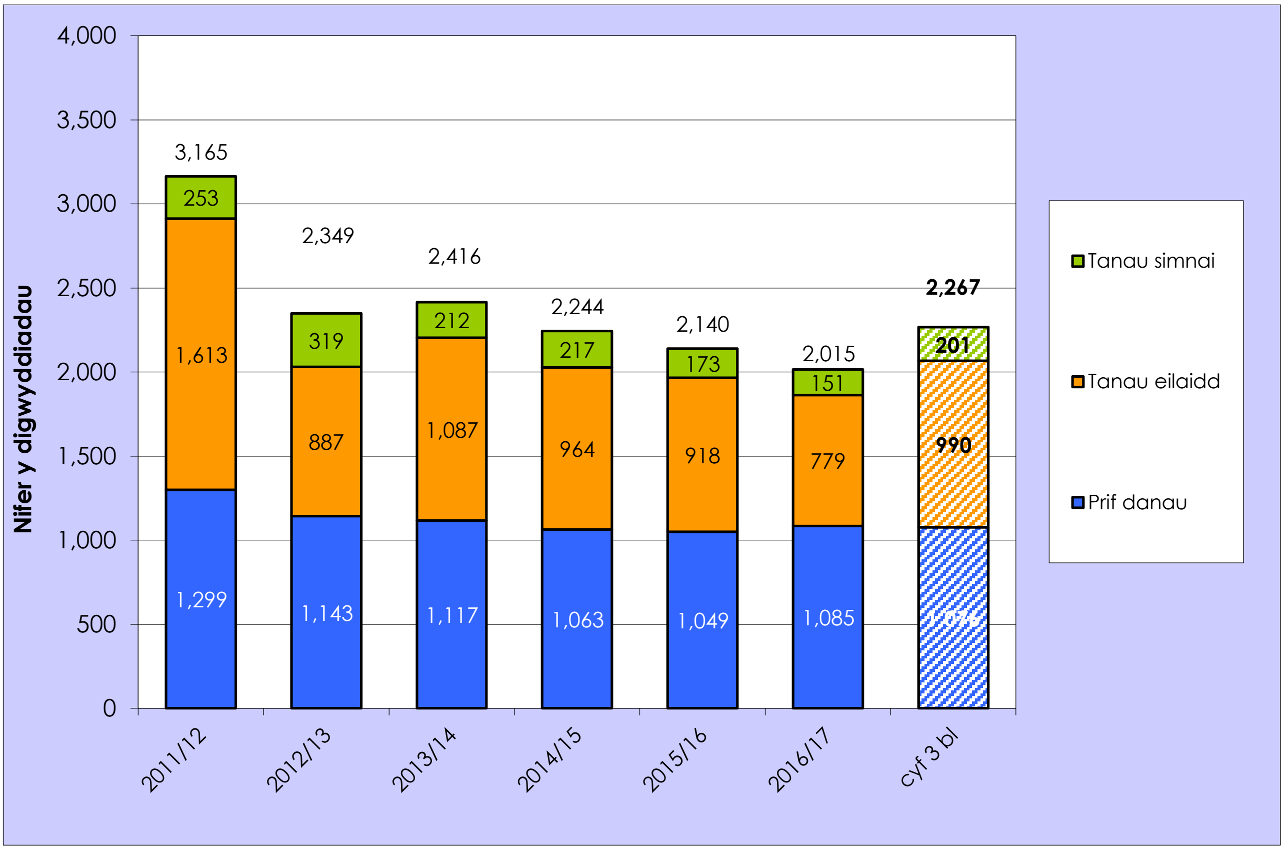

Tanau: Cymhelliad

Adlewyrchir y gostyngiad cyffredinol mewn tanau yn 2016/17 o gymharu â 2015/16 yn nifer y tanau damweiniol a bwriadol; bu gostyngiad o 1.1% a 15.5% fel ei gilydd. Mae tanau damweiniol a bwriadol yn parhau i fod yn is na'r cyfartaledd 3 blynedd.

Yr holl danau yr aethpwyd atynt, yn ôl cymhelliad

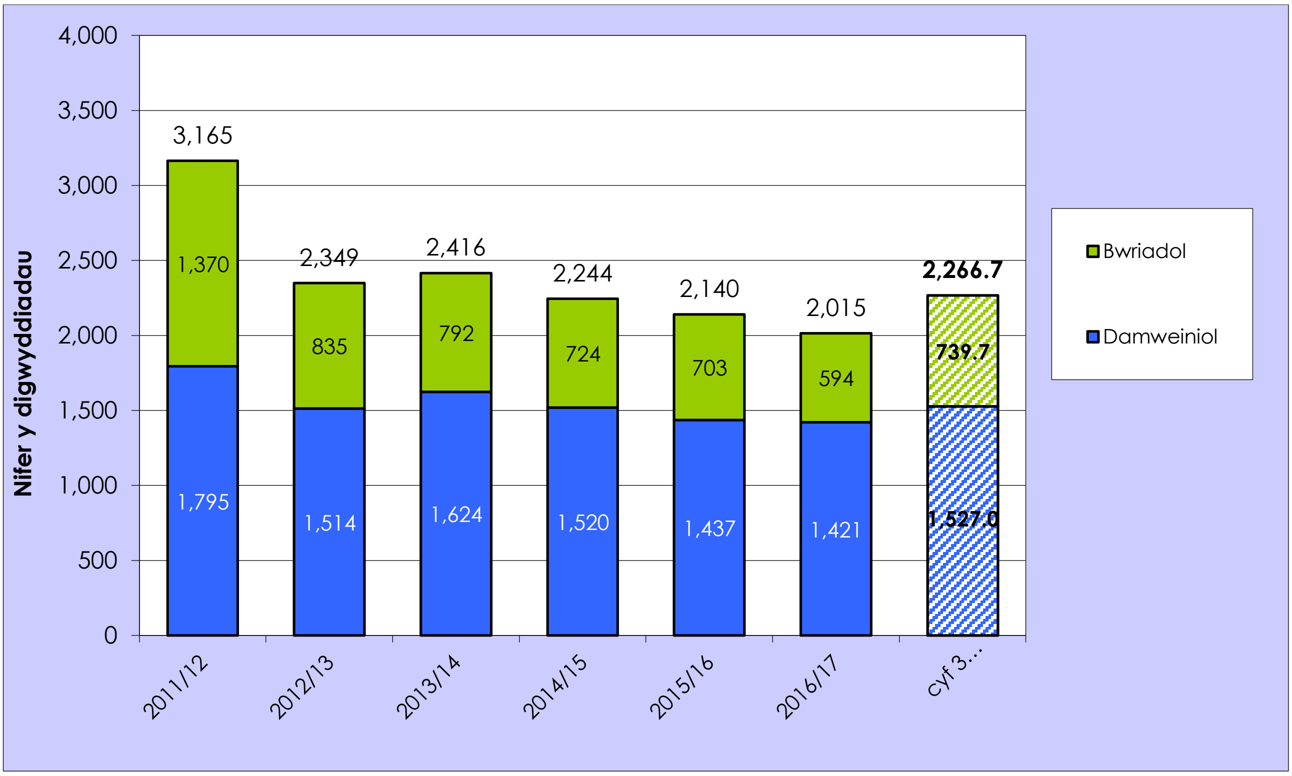

* Cyfrifwyd y ffigyrau 3 blynedd gan ddefnyddio data rhifyddol yn hytrach na ffigyrau a ddangosir (wedi'u talgrynnu i'r lle degol agosaf)

Tanau: Safleoedd annomestig:

Bu gostyngiad o 10% neu 16 tân yn llai mewn safleoedd annomestig o gymharu â 2015/16.

Yn ystod 2016/17 fe aeth y Gwasanaeth at 144 o danau o'r fath, 10% yn llai na'r flwyddyn flaenorol (16 yn llai o ddigwyddiadau) ond a oedd 4.3% (6 digwyddiad) yn fwy na'r cyfartaledd 3 blynedd. Mae nifer y safleoedd annomestig yn ardal y Gwasanaeth wedi cynyddu bob blwyddyn ers 2008/09.

Nid yw tanau mewn adfeilion wedi'u cynnwys yn y mesur hwn.

Tanau ar Safleoedd Annomestig ac Anafusion oherwydd tanau mewn safleoedd annomestig

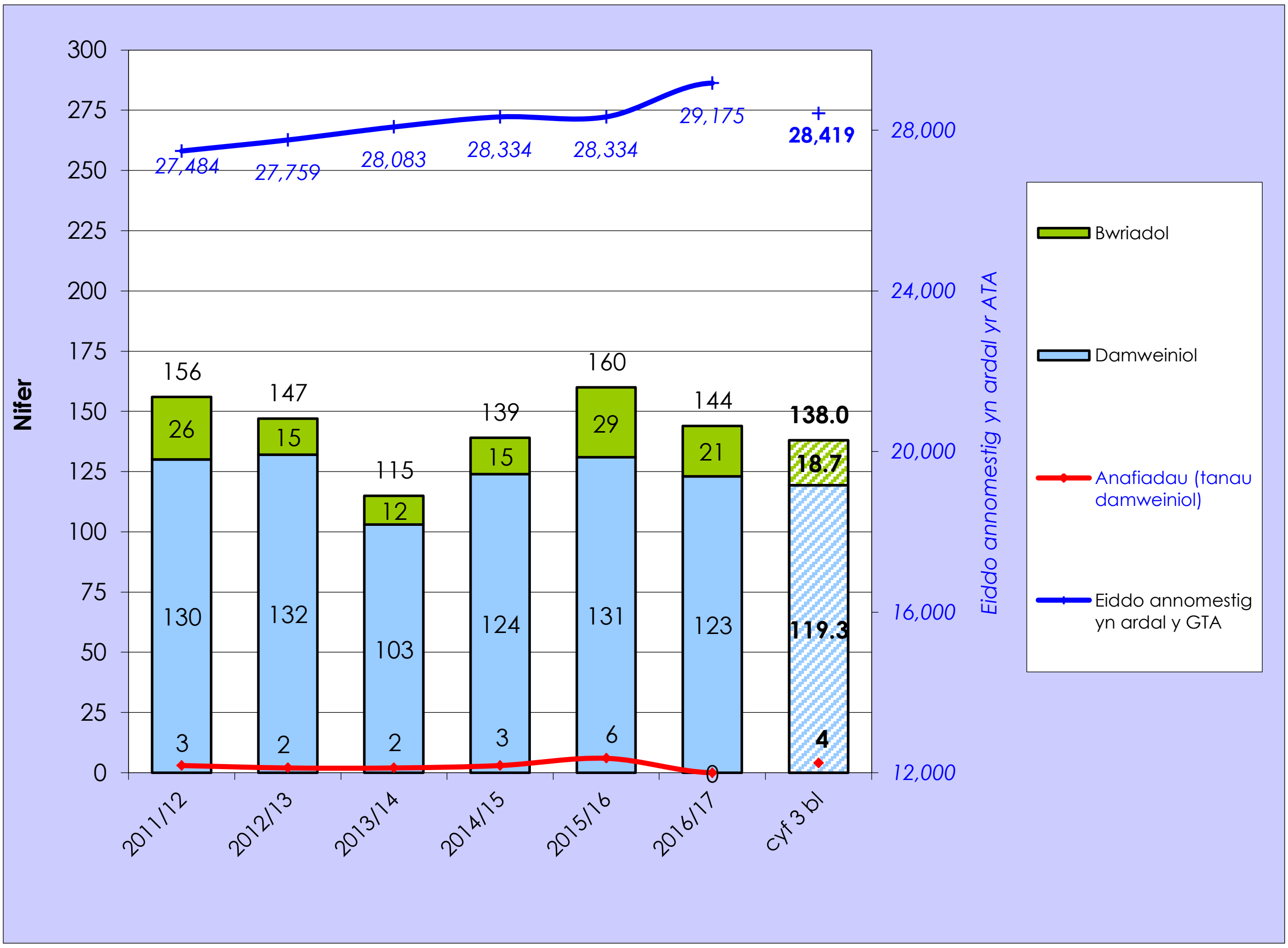

ADRODD AM WEITHGARWCH YN YMWNEUD Â DIGWYDDIADAU: Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig (nid tanau) yr aethpwyd atynt

BLWYDDYN ADRODD 2016-17

Dangosir cymhariaeth â ffigurau'r flwyddyn flaenorol yn y golofn dde yn y tabl.
Lliw'r cefndir - **Gwyrdd** = gwelliant; **Coch** = dirywiad; **Oren** = dim newid

↑ = cynnydd eleni ↓ = gostyngiad eleni → = dim newid PC = pwyntiau canrannol

Categori	Blwyddyn	Ch1	Ch2	Ch3	Ch4	Y flwyddyn gyfan		Cyfartaledd dros y 3 blynedd blaenorol	
Cyfanswm digwyddiadau gwasanaeth arbennig	2016-17	183	245	346	419	1193	↑ 60.3%	737.3	↑ 61.8%
	2015-16	136	171	246	191	744			
Gwrthdrawiadau ar y ffyrdd	2016-17	48	59	52	56	215	→ 1.4%	263.6	↓ 18.5%
	2015-16	40	64	56	52	212			
Heblaw gwrthdrawiadau ar y ffyrdd	2016-17	135	186	294	363	978	↑ 83.8%	473.6	↑ 106.5%
	2015-16	96	107	190	139	532			

<u>Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig:</u>

- ***Bu cynnydd o 60.3% neu 449 yn fwy o ddigwyddiadau gwasanaeth arbennig o gymharu â 2015/16.***

Yn ystod 2016/17 aeth y Gwasanaeth at 1,193 o ddigwyddiadau gwasanaeth arbennig, sy'n fwy na'r flwyddyn flaenorol ac yn uwch na'r cyfartaledd 3 blynedd.

Bu mymryn o gynnydd yn nifer y **gwrthdrawiadau traffig ar y ffyrdd** yr aethpwyd atynt o gymharu â 2015/16, ond gostyngiad o gymharu â'r cyfartaledd dros y 3 blynedd gan barhau â'r tuedd am i lawr dros y tymor canolig.

Fe wnaeth nifer y digwyddiadau galwadau arbennig **heblaw am wrthdrawiadau ar y ffyrdd** gynyddu, gyda 83% neu 446 yn fwy o ddigwyddiadau o gymharu â 2015/16, a mwy na'r cyfartaledd 3 blynedd.

Yn ystod 2012/13 er bod y tywydd gwlypach na'r arfer wedi arwain at lai o danau, fe wnaeth y digwyddiadau gwasanaeth arbennig gynyddu, fel gwrthgyferbyniad, oherwydd y tywydd.

Fe wnaeth nifer y llifogydd ym mis Mehefin 2016, effaith y cynllun treialu cyd-ymateb a'r Tîm Cynorthwyo Cymunedol chwyddo nifer y **digwyddiadau gwasanaethau arbennig nad ydynt yn wrthdrawiadau traffig ar y ffyrdd** ar gyfer2016/17.

<u>Gwasanaethau Arbennig yr aethpwyd atynt, yn ôl math</u>

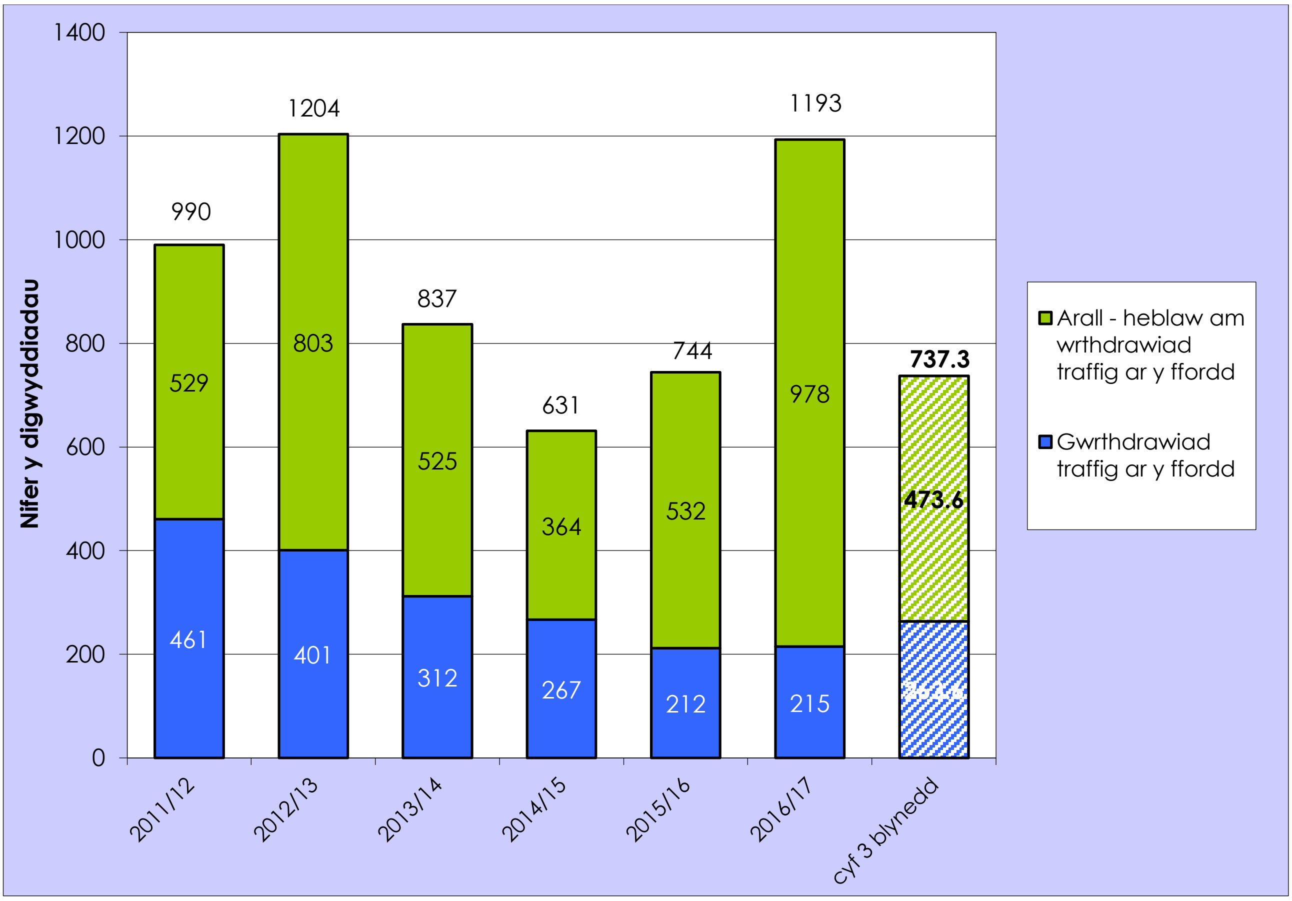

Atodiad 1

ADRODD AM WEITHGARWCH YN YMWNEUD Â DIGWYDDIADAU: Mynd at alwadau diangen

BLWYDDYN ADRODD 2016-17

Dangosir cymhariaeth â ffigurau'r flwyddyn flaenorol yn y golofn dde yn y tabl.
Lliw'r cefndir - **Gwyrdd** = gwelliant; **Coch** = dirywiad; **Oren** = dim newid

↑ = cynnydd eleni ↓ = gostyngiad eleni → = dim newid PC = pwyntiau canrannol

Categori	Blwyddyn	Ch1	Ch2	Ch3	Ch4	Y flwyddyn gyfan		Cyfartaledd dros y 3 blynedd diwethaf	
Cyfanswm y galwadau diangen	2016-17	499	656	534	452	2,141	↑ 7.3% (Coch)	2,771.7	↓ 22.8% (Gwyrdd)
	2015-16	483	530	525	457	1,995			
Galwadau diangen maleisus	2016-17	11	10	21	6	48	↓ 5.9% (Gwyrdd)	68.3	↓ 29.8% (Gwyrdd)
	2015-16	11	11	12	17	51			
Galwadau diangen didwyll	2016-17	214	269	239	219	941	↓ 3.8%	1,105.7	↓ 14.9%
	2015-16	234	257	269	218	978			
Galwadau diangen oherwydd system awtomatig mewn eiddo annomestig	2016-17	73	117	96	59	345	↑ 22.3% (Coch)	914.3	↓ 62.3% (Gwyrdd)
	2015-16	58	92	62	70	282			
Galwadau diangen oherwydd system awtomatig mewn eiddo arall	2016-17	201	260	178	168	807	↑ 18.0% (Coch)	683.3	↑ 18.1% (Coch)
	2015-16	180	170	182	152	684			

<u>Galwadau diangen:</u>

- ***Bu cynnydd o 7.3% neu 146 yn fwy o alwadau diangen aethpwyd atynt o gymharu â'r un cyfnod yn 2015/16.***

Yn ystod 2016/17 aeth y Gwasanaeth allan at 2,141 o alwadau am gymorth a drodd i fod yn alwadau diangen. Mae'r nifer hwn yn gynnydd o 7.3% o gymharu â 2015/16.

Mae nifer gyffredinol y galwadau diangen yn y categorïau canlynol: galwadau ffug maleisus a galwadau diangen wedi gostwng o gymharu â 2015/16.

Mae galwadau diangen gan larymau tân awtomatig ar safleoedd annomestig a safleoedd eraill wedi cynyddu o gymharu â 2015/16, ond o gymharu â'r cyfartaledd dros dair blynedd, mae nifer y larymau tân awtomatig yr aethpwyd atynt ar safleoedd annomestig wedi gostwng.

Gellir priodoli'r gostyngiad hwn i newid gweithdrefn. Gallai'r gostyngiad hwn fod wedi cyfrannu hefyd at y gostyngiad yn nifer y digwyddiadau Galwadau Ffug Maleisus oherwydd mae'n bosibl na fyddai Larymau Tân Awtomatig a gafodd eu seinio'n faleisus wedi derbyn presenoldeb y gwasanaeth tân ac achub o ganlyniad i'r weithdrefn newydd.

Ers 1 Ebrill 2015 mae'r Gwasanaeth wedi gweithredu newid yn y weithdrefn ar gyfer Galwadau Diangen Awtomatig gan ddefnyddio protocolau Presenoldeb Rhagnodedig.

<u>Galwadau diangen yr aethpwyd atynt, yn ôl math</u>

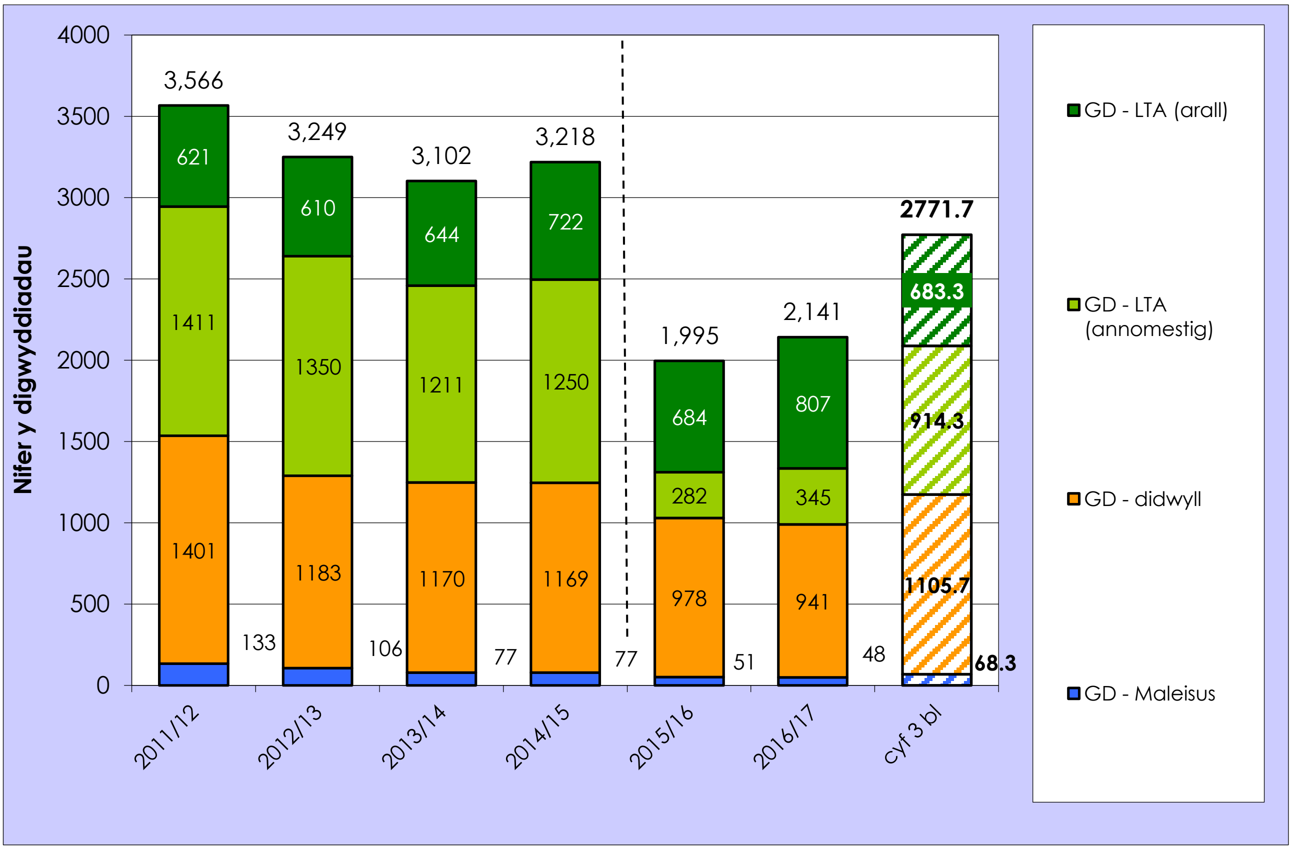

Geirfa

Tanau	Mae pob tân i'w osod yn o'r tri chategori canlynol – prif, eilaidd neu simnai.
Prif danau	Dyma danau nad ydynt yn danau simneiau, ac sydd yn unrhyw fath o adeilad (ac eithrio adfail), cerbydau, carafanau ac ôl-gerbydau, storfeydd y tu allan, gweithfeydd a pheiriannau, eiddo amaethyddol a choedwigoedd, ac adeileddau eraill y tu allan, megis pontydd, blychau postio, twneli, ayyb. Mae tanau yn unrhyw le yn brif danau os oes anafusion, achub neu ddianc, felly hefyd danau yn unrhyw le yr aeth pum neu ragor o beiriannau tân atynt.
Tanau eilaidd	Tanau eilaidd yw tanau nad ydynt yn rhai simnai na phrif danau. Nid yw tanau eilaidd yn golygu anafusion, achub neu ddianc, a bydd pedair neu lai o beiriannau tân wedi mynd atynt. Fel arfer, tanau eilaidd yw'r rhai sy'n digwydd mewn lleoliadau megis tir agored, coed unigol, ffensys, polion telegraff, sbwriel a chynwysyddion sbwriel (ond nid banciau papur, a fyddai'n cael eu hystyried - yn yr un modd ag eiddo amaethyddol neu goedwigoedd - yn brif dân), dodrefn y tu allan, goleuadau traffig ayyb
Tanau simnai	Dyma danau mewn adeiladau wedi eu meddiannu, lle mae'r tân wedi ei gyfyngu i'r simnai ei hun, hyd yn oed os oes gwres neu ddifrod oherwydd mwg yn ymestyn y tu hwnt i'r simnai ei hun. Nid yw tanau simnai'n golygu anafusion, achub neu ddianc, a bydd pedair neu lai o beiriannau tân wedi mynd atynt.
Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig	Dyma ddigwyddiadau lle nad oes tân, a lle mae angen peiriant neu swyddog, ac maent yn cynnwys: a) Argyfyngau lleol e.e. llifogydd, digwyddiadau traffig ar y ffyrdd, achub pobl, gwneud sefyllfa 'yn ddiogel' ayyb; b) Trychinebau mawr; c) Digwyddiadau domestig e.e. dŵr yn gollwng, pobl wedi eu cloi i mewn neu allan ayyb; d) Trefniadau o flaen llaw i fynd i ddigwyddiadau, a allai gynnwys darparu cyngor ac archwiliadau.
Galwadau diangen (cyfarwyddyd cyffredinol)	Pan fo'r GTA yn mynd i leoliad lle credir bod digwyddiad, ond o gyrraedd gwelir nad oes digwyddiad o'r fath yn bodoli neu wedi bodoli. Sylwer: os bydd y peiriant yn cael 'ei droi'n ôl' gan yr Ystafell Reoli cyn cyrraedd y digwyddiad, ni chyfrifir ei fod wedi troi allan, ac nid oes angen adrodd yn ei gylch.
Galwadau diangen – Maleisus	Dyma alwadau a wneir gyda'r bwriad o gael y GTA i fynd i ddigwyddiad nad yw'n bodoli, gan gynnwys rhai bwriadol a lle amheuir eu bod yn faleisus.
Galwadau diangen – Didwyll	Dyma alwadau a wneir yn ddidwyll pan gredir bod y GTA yn wir yn mynd at dân neu ddigwyddiad gwasanaeth arbennig.
Galwadau diangen – systemau awtomatig	Dyma alwadau a ddaw gan larwm mwg ac offer diffodd tân. Maent yn cynnwys larwm yn canu trwy ddamwain neu pan fod larwm yn canu a rhywun yn galw'r GTA fel mater o drefn oherwydd trefniant sefydlog, h.y. heb 'benderfyniad', er enghraifft gan ganolfan alwadau diogelwch neu rywun wedi ei enwebu o fewn sefydliad).